

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงมีความจำเป็นและสำคัญมากในปัจจุบัน เพราะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการองค์กร และเป็นเรื่อง queทุกคนในองค์กรควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการกำหนดนโยบาย แผนงาน แผนปฏิบัติการ กิจกรรมขององค์กร

องค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดี จะดำเนินงานบนพื้นฐานของ ๓ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ การตรวจสอบภายใน (Internal Audit) การควบคุมภายใน (Internal Control) และการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เกิดกระบวนการ การเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารงานของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้ การดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง จะถือเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อให้งาน/ภารกิจนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้บริหาร และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง ในการปฏิบัติงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทั่วทั้งองค์กร ลดความเสี่ยงอันเกิดจากการทุจริต และเป็นการป้องกันการทุจริต ต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความหมายของความเสียงและระบบการบริหารความเสียง

ความเสียง (Risk) คือ เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายของ แผนงาน/โครงการที่สำคัญของหน่วยงาน ที่ได้รับไว้

การบริหารความเสียง (Risk Management) คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่างๆ ในการวิเคราะห์ การประเมิน การจัดการ การติดตามประเมินผล และการสื่อสารความเสียงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม หน่วยงาน หรือ กระบวนการ ดำเนินงานขององค์กร ตลอดจนการประกอบกันอย่างลงตัวของวัฒนธรรมขององค์กร กระบวนการและ โครงสร้างขององค์กร ซึ่งมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลของการบริหาร

ระบบบริหารความเสียง (Risk Management System) ระบบบริหารปัจจัยและควบคุม กิจกรรม ทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ โดยลดโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายหรือความล้มเหลว เพื่อให้ ระดับของความเสียงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลัก และเป้าหมายตาม แผนปฏิบัติราชการ ของส่วนราชการเป็นสำคัญ

๑.๒ หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้ หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการ ความเสียง โดยให้ถือ ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

เพื่อเป็นการบริหารความเสียง เป็นไปตามเจตนารมณ์ในมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ได้กำหนดให้ส่วนราชการ ปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมี วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อ ตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็น ระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสียงและมุ่งเน้นผลการ ปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง อันแสดงความมุ่งมั่นต่อการบริหาร ราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจศรัทธาและไว้วางใจ ในการบริหารงานภาครัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง จึงได้จัดทำแผนประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี บประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ขึ้น เพื่อคาดการณ์เหตุการณ์และปัจจัยที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

ส่งผล กระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน) ให้แก่หน่วยงาน เพื่อเป็นแนวป้องกัน ไม่ให้เกิดความเสี่ยงนั้นได้ต่อไป

๑.๓ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้หน่วยงานสามารถป้องกันความเสี่ยง หรือลดระดับความเสี่ยงให้อยู่ในสถานะที่ ควบคุมได้หรือหมดไป

๒. เพื่อลดผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน และทำให้ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

๑.๔ แนวคิดและกระบวนการบริหารความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อบริหารความเสี่ยงและเสริมสร้างความโปร่งใสของหน่วยงาน เพื่อดำเนินงานในกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร โดยพิจารณาและจัดวางแนวทางการบริหารงานของหน่วยงานให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้มีความชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ และเปิดเผยข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ให้เป็นที่ไว้วางใจ ของประชาชน จัดทำนโยบาย แนวทาง คู่มือการปฏิบัติงานที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน อย่างโปร่งใส รวมทั้งส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ในกรอบวินัย จริยธรรมและจรรยาบรรณ กำกับ ดูแล และเสนอแนวทางสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้แก่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลางเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง ได้ดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk ProcessManagement) ตามแนวทาง COSO ERM Framework ดังนี้

Internal Environment
Objective Setting
Event Identification
Rick Assessment
Rick Response
Control Activities
Information & Communication
Monitoring

การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๘ องค์ประกอบ ซึ่งครอบคลุมแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารการเงิน การดำเนินงาน และการบริหาร ความเสี่ยง ดังนี้

๑) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดกรอบบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายของผู้บริหาร แนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร กระบวนการทำงาน ระบบสารสนเทศ ระเบียบ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรประกอบเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางของ กรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

๒) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง ให้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อวางเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างชัดเจน และเหมาะสม

๓) การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification) เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากภายในและภายนอกองค์กร เช่น นโยบายบริหารงาน บุคลากรการปฏิบัติงาน การเงิน ระบบสารสนเทศ ระเบียบ กฎหมาย ระบบบัญชี ภาษีอากร ทั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจต่อเหตุการณ์และสถานการณ์นั้น เพื่อให้ผู้บริหารสามารถพิจารณากำหนดแนวทางและ นโยบายในการจัดการกับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

๔) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) การประเมินความเสี่ยงเป็นการจำแนก และพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีอยู่ โดยการประเมินจากโอกาสที่อาจเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมินความเสี่ยงได้ทั้งจากปัจจัยความเสี่ยง ภายในและปัจจัยความเสี่ยง ภายในองค์กร

๕) การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กร สามารถบ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กร และประเมินความสำคัญของความเสี่ยงแล้ว โดยจะต้องนำ ความเสี่ยงไปดำเนินการตอบสนองด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อลดความสูญเสียหรือโอกาสที่จะเกิด ผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

๖) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) การกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่างๆ ที่กระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายใน องค์กร เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจะจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๗) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) องค์กรจะต้องมีระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะต้องนำไปพิจารณา ดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามกรอบ และขั้นตอนการปฏิบัติที่องค์กรกำหนด

๘) การติดตามและประเมินผล (Monitoring) องค์กรจะต้องมีการติดตามผล เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการว่ามีความเหมาะสมและสามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

บทที่ ๒ รูปแบบการประเมินความเสี่ยง

คณะกรรมการเพื่อบริหารความเสี่ยงและเสริมสร้างความโปร่งใสของหน่วยงาน กำหนดแบบรายงานเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจากสำนัก/กองสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง ดำเนินการค้นหาและระบุความเสี่ยงจากภารกิจงาน โดยแบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย (Compliance Risk) ซึ่งพิจารณาจากเป้าหมายของภารกิจ/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

เพื่อให้การประเมินความเสี่ยงมีทิศทางการทำงานที่ตรงกัน คณะกรรมการ เพื่อบริหารความเสี่ยงและเสริมสร้างความโปร่งใสในหน่วยงาน จึงได้กำหนดรูปแบบ การรายงาน การประเมินความเสี่ยง เพื่อให้สำนัก/กอง ได้นำไปประเมิน/พิจารณาความเสี่ยงของภารกิจ/แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้ การค้นหาและระบุความเสี่ยง จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพิจารณาระบบการควบคุมภายใน รวมถึงการพิจารณาผลการ ดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันด้วย

บทที่ ๓ การจัดลำดับความเสี่ยง

เมื่อดำเนินการประเมินความเสี่ยงแล้วเสร็จ จึงนำมาวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง (Level of Risk) หรือจัดลำดับความรุนแรงของความเสียหายที่ยอมรับได้ และความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อ ภารกิจ/แผนงาน โครงการ/กิจกรรม และพิจารณากำหนดกิจกรรมการควบคุมภายในในแต่ละปัจจัยเสี่ยง ที่สำคัญให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับของความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะ เกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่ประเมินได้โดยจัดทำเรียงลำดับ จากระดับสูงสุด สูงมาก สูง กลาง ต่ำ ต่ำมาก ไม่มี

การค้นหาและระบุความเสี่ยงใหม่ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีถัดไป

คณะกรรมการ รมการเพื่อบริหารความเสี่ยงและเสริมสร้างความโปร่งใสของหน่วยงาน นำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อทำการประเมินผล ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น และวางแผนบริหารความเสี่ยง และวางแผนการควบคุมภายใน สำหรับ ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับยอมรับไม่ได้ ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่ โดยพิจารณาจากภารกิจ กิจกรรมที่จะดำเนินการในปี ๒๕๖๓ และความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังจากการควบคุมด้วย กระบวนการควบคุมภายใน มาพิจารณาถึงปัจจัยเสี่ยงทั้งภายใน และภายนอกที่จะส่งผลกระทบถึง วัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินการกิจและกิจกรรม และระบุปัจจัยเสี่ยง จำแนกเป็น ๔ ด้าน ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) และความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ (Compliance Risk) ต่อไป

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การ ควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง						มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูงสุด	
๑	การจ่ายเงิน ผ่านระบบ ออนไลน์ (KTB Corporate online)	การโอนเงินผ่าน ระบบ (KTB Corporate online) โดย เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบไป ยังบัญชีของ บุคคลใดบุคคล หนึ่งโดยไม่ชอบ	เจ้าหน้าที่ผู้นำเข้า ข้อมูลและผู้อนุมัติเป็น บุคคลคนเดียว ไม่มี การสอบทานการ ปฏิบัติงาน หรือการให้ ความไว้วางใจในการ เข้าถึงรหัสผู้ใช้งานและ รหัสผู้อนุมัติ อาจเกิด การทุจริตยกยอกเงิน ของหน่วยงาน	ผู้บังคับบัญชา ขาดการควบคุม อย่างใกล้ชิด ไว้วางใจ หรือ เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทางด้าน การเงิน เกิด ความโลภ และ กระทำโดยขาด ความยับยั้งชั่งใจ	กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ เกี่ยวข้อง การการ จ่ายเงินผ่าน ระบบ ออนไลน์ (KTB Corporate online)						/	- ผู้บังคับบัญชามี การควบคุมและ ติดตามการทำงาน อย่างใกล้ชิด มีการ สอบทานและกำกับ ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ตามระเบียบอย่าง เคร่งครัด - เปลี่ยนรหัสการ อนุมัติทุกๆ เดือน	จำนวนเงินที่ถูก ยกยอก

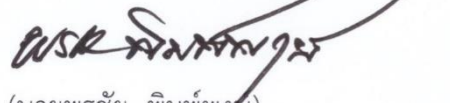
หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง.....สำนักปลัด

ชื่อผู้รายงาน.นิติกร

-ทราบ

(นางสาวปิติพร พิมพ์กลาง)
หัวหน้าสำนักปลัด

-ทราบ

(นายพรชัย พิมพ์พงษ์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง

